

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Bankovní úvěr a jeho využití pro financování podniku-případová studie

Bank Loan and its use for Business Financing - Case study

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

VEDOUCÍ PRÁCE

Doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.

PAVLÍK

TOMÁŠ

2021

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Pavlík** Jméno: **Tomáš** Osobní číslo: **482727**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut veřejné správy a regionálních studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Bankovní úvěr a jeho využití pro financování podniku - případová studie

Název bakalářské práce anglicky:

Bank Loan and Its Use for Business Financing - Case Study

Pokyny pro vypracování:

Zaměření tématu se věnuje bankovnímu úvěru jako jednomu z hlavních prostředků financování potřeb podniku cizími zdroji. Po teoretickém vymezení úvěru jako kategorie a jeho charakteristice z různých pohledů bude cílem práce vytvoření případové studie, která bude za použití výzkumných metod modelovat různé přístupy při využití úvěrového financování podniku.

Seznam doporučené literatury:

KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. Banky a komerční obchody. Vyd. 1. Kravaře: Marreal servis, 2010. 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.
RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2010. 139 s. Finanční řízení. Finance. ISBN 978-80-247-3308-1.
PETŘÍK, Tomáš. Ekonomické a finanční řízení firmy: manažerské účetnictví v praxi. 2., výrazně rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. 135 s. ISBN 978-80-247-3024-0.
REŽŇÁKOVÁ, Mária. Efektivní financování rozvoje podnikání. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 142 s. Finance. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-1835-4.
EINWEBER, Václav, Ondřej DEDEK a Jana KOTĚŠOVCOVÁ. Operativní a strategické podnikové finance: kde a jak se v podniku generují peníze. Praha: VOX, 2014. ISBN 978-80-87480-21-2.
KANTNEROVÁ, Liběna. Základy bankovníctví: teorie a praxe. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-595-4. TEPLÝ, Petr. Navigátor bezpečného úvěru. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2287-3.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D., institut veřejné správy a regionálních studií MÚ

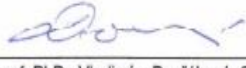
Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **25.01.2021** Termín odevzdání bakalářské práce: **29.04.2021**

Platnost zadání bakalářské práce: **19.09.2022**

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student bere na vědomí, že je povinen vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací.
Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta

PAVLÍK, Tomáš. *Bankovní úvěr a jeho využití pro financování podniku-případová studie*. Praha: ČVUT 2021. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v přiloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 28. 04. 2021

Podpis:

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu bakalářské práce panu Doc. JUDr. Ing. Otakaru Schlossbergerovi, Ph.D. za odborné rady, podnětné návrhy, provedené konzultace a celkovou ochotu, kterou projevil při tvorbě této práce. Dále bych chtěl poděkovat své rodině a přátelům za podporu a trpělivost při celém studiu.

Abstrakt

Bakalářská práce pojednává o tématice bankovního úvěru, financování podniku a zjištěním vhodného způsobu financování nákupu dlouhodobého majetku pro průmyslový podnik. V teoretické části se zabývám možnostmi financování podniku a druhy podniků v České republice. Dále bankovním úvěrem a jeho vlastnostmi a funkcemi. Praktická část potom nastiňuje vybraný bankovní produkt, metody analýzy přímo pro konkrétní investici a porovnání způsobu financování strojního vybavení firmy.

Klíčová slova

Bankovní úvěr, financování, podnik, finanční analýza, bankovníctví, kapitál

Abstract

The bachelor thesis deals with the topic of bank loan, business financing and finding suitable way of financing the purchase of fixed assets for an industrial company. In the theoretical part I deal with the possibilities of financing a company and types of companies in the Czech Republic. Furthermore, a bank loan and its features and functions. The practical part outlines the selected banking product methods of analysis directly for a specific investment and a comparison of how to finance the company's machinery.

Key words

Bank loan, financing, enterprise, financial analysis, banking, capital

Obsah

Úvod	5
1 ROZDĚLENÍ PODNIKŮ	8
1.1 Druhy podniků dle velikosti	8
1.2 Funkce podniku.....	9
2 FINANCOVÁNÍ PODNIKU	10
2.1 Možnosti financování podniku	11
2.1.1 Krátkodobé zdroje	11
2.1.2 Dlouhodobé zdroje.....	12
3 BANKOVNÍ ÚVĚR	14
3.1 Význam bankovního úvěru	15
3.2 Členění úvěrů.....	16
3.2.1 Krátkodobé úvěry	16
3.2.2 Střednědobé a dlouhodobé úvěry.....	17
3.3 Úvěrový proces	18
4 DESKRIKCE PROCESU PODNIKÁNÍ	19
4.1 Právní formy podnikání v ČR.....	20
4.1.1 Podnikání jako fyzická osoba.....	20
4.1.2 Podnikání právnických osob - obchodních společností.....	21
4.2 Ekonomické metody a vzorce sloužící k praktické části	22
4.2.1 Metoda čisté současné hodnoty - NPV	22
5 Analýza, porovnání a vyhodnocení metod financování	27
5.1 Charakteristika firmy KE Ostrov - Elektrik s.r.o.....	27
5.2 Finanční analýza firmy	28
6 Cíl praktické části práce.....	31
6.1 Příklad praktické části-nákup strojního vybavení	31
6.2 Způsob financování pomocí vlastních zdrojů	32
6.3 Způsob financování pomocí bankovního úvěru.....	37
6.4 Vyhodnocení výsledků a určená výhodnější varianty.....	40
Závěr	43
Seznam použité literatury	45

Seznam dalších použitých zdrojů	46
Seznam tabulek	47
Seznam grafů	47

Úvod

Téma jsem si vybral, jelikož ho považuji vzhledem k mému studijnímu oboru naprosto odpovídající a přitom zajímavé. Už od střední školy se zajímám o podnikatelskou činnost a funkci financí ve firmě, téma mi díky tomu nejen rozšíří obzory, ale zároveň informace z něj mohu později využít při vlastním podnikání nebo jako zaměstnanec nějaké firmy. Dále vzhledem k momentální pandemické situaci nejen u nás, ale v celém světě mi dává smysl aktuálnost tématu. Osobně si myslím, že právě bankovní úvěr může být cestou, jak udržet fungující firmu i během krizové situace funkční nebo ji dokonce i rozvíjet. Proto bych v bakalářské práci rád charakterizoval základ firmy a to, jak vlastně funguje, dále jaké jsou způsoby jejího financování a hlavně pak, co je to bankovní úvěr a jakým způsobem ho lze využít pro financování firmy.

Informace jsem čerpal z obecné literatury, zejména z knihy *Bankovnictví* od kolektivu autorů z Bankovního institutu vysoké školy a *Finanční analýza* od Petry Roučkové. K tomu dále z knihy *Efektivní financování rozvoje podnikání* od Márie Režňákové. Další informace jsem získal z internetu a z předmětů, které jsem již absolvoval v rámci studia na univerzitě. Využívám k tomu například finanční analýzu, se kterou jsme se důkladně seznámili v předmětu Podnikové finance v druhém ročníku a díky které se dokážu vyznat v reálných datech konkrétní firmy a vypočítat z nich vše potřebné. Znalosti, z těchto předmětů mi pomáhají lépe téma pochopit a udělat si o něm obrázek nejen teoretický, ale i v rámci reálné funkce firmy.

Pokud se podíváme na cíle mé práce, budou v ní obsaženy cíle dva, a to jeden hlavní a jeden vedlejší. Hlavním cílem mé práce je za pomoci metody analýzy provést výpočet, porovnání a následně vyhodnotit, zdali se firmě více vyplatí nákup dlouhodobého majetku pomocí bankovního úvěru nebo za pomoci vlastního kapitálu. Jelikož je toto téma poměrně specifické, tak jsem kromě čerpání informací z knih také využil finanční analýzu přímo reálné firmy. Vedlejším cílem mé práce je poskytnout souhrnné informace z oblasti bankovních úvěrů, funkcí podniků a možnosti jejich financování.

Metodika celé práce pro mě bude vycházet převážně z literární rešerše výše uvedených zdrojů, ale také přímo z údajů o konkrétní firmě. Jelikož je mé téma orientováno převážně na financování podniku, rád bych využil metody finanční analýzy v praxi, konkrétně metodu na bázi čisté současné hodnoty, na jejímž základě budu schopný porovnat druhy financování a dosáhnout tak svého cíle.

Práce bude mít následující strukturu. V první části práce se zaměřuji na definici podniku a obecnou funkci podniků v České republice. V další části práce se podívám na možnosti financování podniku, kterých je opět několik. Může to být za pomoci vlastních zdrojů či zdrojů cizích jako např.

z dotací, z peněz investorů nebo pomocí vybraných bankovních produktů. Samostatnou částí bude právě bankovní úvěr, ve které budu charakterizovat, co to úvěr vlastně je, jakým způsobem funguje a jaké jsou jeho vlastnosti. Dále bych chtěl metodou deskripce charakterizovat podnikání jako proces a ukázat možnosti podnikání a způsoby, které jsou v České republice nejčastější. Dále následuje praktická část, kde využívám informace nejen z literatury, ale propojuji je i s informacemi z firmy KE Ostrov Elektrik s.r.o. a její finanční analýzy. Pomocí těchto informací a metody NPV (angl. *Net Present Value*, neboli čistá současná hodnota, podrobněji vysvětleno dále v textu) zjistím, jaký způsob financování nákupu dlouhodobého majetku je pro podnik výhodnější.

TEORETICKÁ ČÁST

1 ROZDĚLENÍ PODNIKŮ

Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na svou právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která pravidelně vykonávají hospodářskou činnost. – aktuální definice podniku dle EU.¹

To tedy znamená, že rozhodující není právní forma, ale činnost, kterou podnik provozuje. Tím pádem můžeme rozlišovat podniky jako rodinné firmy, sdružení, obchodní společnosti na úrovni kapitálových nebo osobních společností, ale také osoby samostatně výdělečně činné. Můžeme říct, že je to jakýkoliv subjekt vykonávající pravidelnou hospodářskou činnost. Hospodářská činnost může být definována jako „prodej výrobků nebo služeb za danou cenu na daném nebo přímém trhu“ a je tedy hlavní náplní práce podniku. Podniků je velké množství, a tak je pro lepší orientaci rozdělujeme na několik kategorií. Rozdělení samotné lze provést např. na základě velikosti, sektoru, typu výroby nebo vlastnictví. Já se blíže zaměřím na dělení podniků podle jejich velikosti.

1.1 Druhy podniků dle velikosti

Takové rozdělení se ještě více upřesňuje využitím více kritérií pro zařazení podniků do jednotlivých kategorií. Těmi jsou počet zaměstnanců, roční obrat a bilanční suma roční rozvahy. Podle těchto kritérií můžeme podnik rozdělit na 3 hlavní kategorie – mikro podnik, malý podnik, střední podnik a velký podnik.

Mikro podnik je podnikem zaměstnávajícím méně než 10 osob a jeho roční obrat či bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje více než 2 miliony EUR.

Malým podnikem se rozumí podnik zaměstnávající méně než 50 osob a s ročním obratem nebo bilanční sumou roční rozvahy nepřesahujícím 10 milionů EUR.

Středním podnikem se myslí podnik, který zaměstnává méně než 250 osob a jeho roční obrat buď nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.²

Velkým podnikem je myšlen podnik přesahující zmíněný počet 250 zaměstnanců a s ročním obratem přes 50 milionů EUR.

¹ Evropské komise, *Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků*, Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019, ISBN 978-92-79-69931-3

² Evropské komise, *Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků*, Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019, ISBN 978-92-79-69931-3

Čeho se tato kritéria týkají ?

Podniky mají tři společné ukazatele, podle kterých se dělí do výše uvedených kategorií. Jsou jimi zaměstnanci, roční obrat a bilanční suma roční rozvahy. Nejprve bych rád uvedl, kdo vlastně zaměstnancem je. Obecně lze zaměstnance charakterizovat jako účastníka pracovně právního vztahu zavazující se konat určitou závislou činnost pro svého zaměstnance.

Naopak se mezi zaměstnance nepočítají studenti absolvující odbornou přípravu nebo zaměstnanci na mateřské nebo rodičovské dovolené.³

Dalším ukazatelem je roční obrat, tedy množství finančních prostředků přijatých ekonomickým subjektem (zde podnikem) za konkrétní účetní období. Posledním ukazatelem, je bilanční suma roční rozvahy, používající se jako ekvivalent ročního obratu, ta ukazuje součet aktiv nebo pasiv.

1.2 Funkce podniku

Podnik má své určité cíle a dosahuje jich svou činností. Ta podléhá samotnému charakteru podniku, tudíž jestli je podnik zaměřený na výrobu nebo poskytování služeb, dále podle odvětví ve kterém se podnik pohybuje, tam patří průmysl, zemědělství nebo stavební podniky. Obecnou funkcí podniku je přeměna vstupů na výstupy, u výrobního podniku například přeměnit suroviny za pomoci energie a práce na konkrétní výrobky. S obecnou funkcí souvisejí pak funkce zásobovací, personální, prodejní, investiční, vědecko-technická a finanční.

Zásobovací funkce:

Tato funkce zajišťuje suroviny, dopravu a příjem materiálu, skladování a předávku k výrobě.

Personální funkce:

Úkolem personální funkce je zajištění nejdůležitějšího výrobního faktoru, tudíž pracovníků. Obsahuje činnosti jako je výběr pracovníků, jejich nábor, vyváření pracovních podmínek a celého pracovního systému ve firmě. Dále zajišťuje sociální a kulturní péči nebo zvyšování kvalifikace.

Prodejní funkce:

Prodejní funkce má v podniku velký vliv na celý jeho chod, podobně jako funkce výrobní. Jejím úkolem je dostat služby nebo výrobky na trh a prodat je. Mezi její činnosti patří výzkum trhu, stanovování cen, určování nabízeného sortimentu, platební podmínky, slevy, výzkum a volba odbytu, propagace, reklama a servis. Prodejní funkci můžeme částečně také označit jako funkci marketingovou, jelikož velká část, kterou zprostředkovává je marketing.

³ ČR. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. [online]. 2021 [cit. 20.3.2021] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Vědecko-technická funkce:

Tato funkce má místo hlavně v průmyslových podnicích. Jejím úkolem je inovace a výzkum nových technologií a výrobků. Dále se zabývá zlepšováním již stále zavedené výroby.

Investiční funkce:

Tato funkce podniku zajišťuje všech potřebný dlouhodobý majetek. Tzn. Budovy, pozemky, zařízení, stroje, dopravní prostředky atd. Velmi spolupracuje s funkcí finanční, ze které čerpá potřebný kapitál.

Finanční funkce:

Jak už jsem uvedl, finanční funkce podniku obstarává kapitál, nejen z vlastních zdrojů, ale i cizích, kam patří půjčky a úvěry, kterým se budeme věnovat v další části.⁴

2 FINANCOVÁNÍ PODNIKU

Pod pojmem financování podniku je možné si představit celý proces při zajišťování nebo obstarávání kapitálu pro potřeby chodu podniku. Bez těchto kroků není možné podnik účinně provozovat, jelikož hrozí ztráta nejen jeho konkurenceschopnosti, ale i rychlosti fungování jednotlivých procesů v podniku. Celé financování podniku řeší několik důležitých problémů podniku. Těmi jsou hlavně získávání kapitálu, odkud a co s ním dále financovat a rozdělení na pohotovostní peníze a peníze k dalšímu investování. Podstatou je neustále usměrňování kapitálu a majetku do struktury pro podnik zrovna nejvhodnější. Fungující financování firmy musí dokázat uvést do souladu faktor kvantity, rizika a času. Pokud je správné nastavení těchto faktorů, podnik zvyšuje své finanční zdroje a svou vlastní tržní hodnotu.

Finanční řízení má za úkol usměrňovat finanční operace ve firmě. V jednoduchosti lze říct, že jeho hlavní činností je získávání peněz a jejich další rozdělení a investování. Musí předpovídat, plánovat a analyzovat finanční stránku všech podnikových činností za cílem zvyšovat finanční zdroje podniku. Zahrnuje účetnictví a kontrolu, ze kterých potom vychází finanční analýza. Dále plánuje strategie, které jsou podkladem pro sestavení finančního plánu celé firmy.

⁴ FREIBERG, František a ZRALÝ, Martin. *Ekonomika podniku*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: České vysoké učení technické, 2008. ISBN 978-80-01-04144-4.

2.1 Možnosti financování podniku

Financování podniku můžeme dělit na dvě hlavní části. Krátkodobé a dlouhodobé financování. Mezi krátkodobě využívané zdroje patří především krátkodobá aktiva a pasiva. Cílem krátkodobého financování je vytvořit ve firmě ustálený pravidelný tok peněžních prostředků a jejich maximální využití. Mezi krátkodobá aktiva patří oběžné prostředky, suroviny, pohledávky a výrobky, tedy prostředky, které nemají návratnost delší než jeden rok. Mezi krátkodobé pasiva patří hlavně peněžní prostředky, využívané pro běžný chod firmy. Jsou to nájem, mzdy, faktury k proplacení, neodvedené daně a obchodní úvěry. Celkově lze říct, že krátkodobé financování je oproti dlouhodobému nevýhodné, jelikož peníze jsou na kratší časový úsek a nástroje financování, většinou úvěry také, tudíž mají vyšší úroky.

To ale neznamená, že lze krátkodobé financování vynechat, kvůli horším nákladům, jen je optimální ho využívat opravdu jen na zajištění oběžného majetku a čistě provozu firmy. Dlouhodobé financování oproti tomu řeší více samotný rozvoj firmy a strategické cíle v delších časových úsecích.

2.1.1 Krátkodobé zdroje

U krátkodobých zdrojů je nejčastější možností financovat je pomocí obchodního úvěru. Úvěr je využíván ve formě „otevřeného účtu“ nebo směnky, která může být vlastní nebo cizí. „Otevřený účet“ plní funkci dohody mezi firmou a zákazníkem. Využití má velmi časté při nákupu zboží, kdy se za něj platí až se zpožděním, výhodou je hlavně pro menší podniky, které by mohly mít problém dosáhnout na bankovní úvěr, ale přesto nemají dost vlastních peněžních prostředků. Solventnost zákazníka je předem zjištěna a termíny posunutí plateb jsou různé podle velikosti objemu zboží nebo objemu požadovaných peněžních prostředků. S „otevřeným účtem se pojí i několik výhod, dodavatel například může zákazníkovi snížit cenu zboží při dřívějším splacení nebo mu předat větší o objem při zachování stejné ceny. Typy těchto účtů jsou tři, akreditiv, směnka vlastní a směnka cizí. Akreditiv je závazek banky o poskytnutí nějakého plnění při splnění předem daných podmínek. Jedná se o písemnou smlouvu mezi dodavatelem a odběratelem přes prostředníka, kterým je banka. To dodavateli zaručuje, že dostane peníze i v případě neschopnosti platby od odběratele. Tomu zase zaručuje, že nebude muset platit dříve, než budou splněny obě podmínky akreditivu.

Ze zákona č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový, ve znění pozdějších předpisů vyplývá, že směnkou cizí se rozumí cenný papír, zavazující platit za zboží, případně služby. Vystavuje ji prodejce a jedná se o způsob příkazu platby, dlužník ho musí akceptovat podpisem, aby mohl zboží převzít. Tím má prodejce jistotu, že za zboží bude zapláceno a zároveň kupující nemusí platit na místě při převzetí zboží, dostane tedy více času na získání peněžních prostředků. Druhým typem směnky je směnka vlastní. Je to písemná dohoda dlužníka a věřitele, kdy dlužník slibuje zaplatit věřiteli konkrétní finanční částku do určitého dne. Směnka cizí i vlastní je platebním nástrojem, ale zároveň i nástrojem zajistným, neboť jsou obě právně lépe vymahatelné než jen „dluh“ na základě smlouvy. Velmi se využívají při nákupu drahého zboží nebo pokud kupující nemá plnou důvěru v obchodování. Dále se pro krátkodobé financování využívají vedle obchodních úvěrů zejména bankovní úvěry, na ty se však podrobně zaměřím v další kapitole své práce.

2.1.2 Dlouhodobé zdroje

Na rozdíl od krátkodobého financování podniku je v dlouhodobém pro nás nejdůležitějším faktorem samotný rozvoj podniku než jen pouze udržení jeho chodu. Slouží k financování naplánovaných strategií a dlouhodobých cílů podniku. Možností, jak dlouhodobě financovat podnik, je několik. Já se v této části zaměřím především na emise akcií, obligací a leasing. Dalšími možnostmi jsou úvěry, ale jak již bylo zmíněno v části o krátkodobém financování, na ty se zaměřím ve třetí kapitole. Poslední dobou velmi využívanou formou financování aktiv pro dlouhodobé využití je leasing. Například operativní leasing v dnešní době využívají firmy u více než třetiny svých aktiv a toto číslo každoročně stoupá⁵. Je to právní dohoda mezi vlastníkem zařízení nebo majetku a subjektem, který ho využívá. Jeho hlavní výhodou je, že podnik, který nemá dostatek finančních prostředků na nákup aktiv nebo nemá možnost získat na něj úvěr, se k němu díky leasingu dostane ve stejné míře. Rozlišujeme zde dva druhy, leasing operativní a finanční. Operativní leasing má krátkodobější formu, využívá se například pro nájem vozů, kdy se vozový park pravidelně obnovuje nebo mění. Finanční leasing se využívá pro opatření dlouhodobých aktiv, například strojů do výrobního procesu formou splátkového prodeje.

⁵ LIEBREICH, Jiří, *Firmy se naučily používat operativní leasing, financují přes něj hlavně auta a tiskárny*, In: E15.cz [online], 13.3.2019 [cit. 21.3.2021], Dostupné z <https://www.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/firmy-se-naucily-vyuzivat-operativni-leasing-financuji-pres-nej-hlavne-auta-a-tiskarny-1357094>

Další možností, jak financovat podnik je provedení emise akcií, ale pouze v případě, že obchodní korporace je kapitálovou společností ve formě akciové společnosti. Akcii tvoří vlastnický podíl na akciové společnosti, mají určitou nominální hodnotu a jsou součástí základního kapitálu. Skládá se ze tří základních částí, to je plášť, kuponový arch a případně i talón, ten pouze v případě listinné formy akcie.

Plášť akcie potvrzuje vlastnický podíl a obsahuje název společnosti, výši kapitálu, počet akcií, jejich nominální hodnotu, datum emise a podpisy vedení firmy.

Kupónový arch je složený z názvu akciové společnosti, hodnoty a počtu akcií a data inkasa dividendy, ke kterým vlastně slouží. Poslední částí je talón, průkaz ověření využívající se k vydávání nových kuponových archů. Obsahuje pouze číslo akcie a název její společnosti, vše podstatné je uvedeno v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Množství akcií, které může firma vydat je omezeno jejím základním kapitálem. Po vydání se některé obchodují na burze cenných papírů a jejich cena je ovlivněna nabídkou a poptávkou, avšak většina akcií se na regulovaných trzích neobchoduje, investují do nich buď stávající akcionáři nebo subjekty z volného trhu. Jejich odprodejem, případně dalším vydáním a následným prodejem získává firma potřebné prostředky pro financování jejího rozvoje. Další výhodou pro firmu je, že výplata dividendy není zákonem povinná, takže pokud je firma v krizi, může jí přejít i díky pozastavení vyplácení dividend, je ale nutné, aby tento krok odsouhlasila valná hromada akcionářů.

Druhá možnost, jak financovat firmu za pomoci cenných papírů, jsou obligace neboli dluhopisy. Opět jako u akcie se jedná o cenný papír, tento však určuje nějaký dlužnický závazek emitenta, tedy firmy, která obligace vydá vůči jejím vlastníkům. Splatnost obligace je předem daná a jedná se o pevné datum. Skládá se z dlužnického úpisu s nominální hodnotou, úrokem a datem splatnosti a kuponového archu pro vyplacení úroků za zapůjčení peněz jejího vlastníka. Velikost tohoto úroku je ovlivňována úrokovou měrou bank a finanční pozicí emitenta, kompletní definici a přesné znění lze nalézt v zákoně č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů. Úrok obligací by měl převyšovat úrokovou míru bank, aby bylo pro investora ekonomicky zajímavé a výhodné obligace koupit. Dále je důležitá finanční pozice emitenta z důvodu věrohodnosti a jistoty pro nakupujícího obligací, protože obligace vydané silnou firmou mají mnohem menší riziko ztráty než obligace u menších slabších společností. Pro firmy jsou obligace velmi výhodné, jelikož je to nejlevnější způsob financování. Úrok z obligací se totiž dá použít jako nákladová položka pro výpočet základu daně, a navíc firma nemusí pro jeho výplatu dosahovat tak vysokých zisků jako pro výplatu dividend u akcií. Zároveň majitelé obligací nemají v žádné míře možnost podílet se na vedení firmy.

3 BANKOVNÍ ÚVĚR

Definovat bankovní úvěr lze několika způsoby a z několika pramenů, proto jsem zvolil definici dle občanského zákoníku ve formě Smlouvy o úvěru. Oddíl 7, § 2395, jelikož mi připadá jako nejzákladnější z definic. Bankovní úvěr, přesněji smlouvu o úvěru popisuje takto: *Smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.* Charakteristické znaky pro úvěr jsou tedy subjekty úvěrující, úvěrovaný a peněžní prostředky. Mezi těmito stranami vzniká určitý právní vztah, kdy úvěrující poskytne peněžní prostředky druhému subjektu - úvěrovanému, ze kterého se tím stává dlužník. Tento proces můžeme nazvat úvěrovým vztahem. Důležitým prvkem tohoto vztahu mezi věřitelem a dlužníkem je pak navrácení peněžních prostředků poskytnutých věřitelem. Dlužník musí splňovat předem dohodnuté podmínky návratnosti, nejčastěji to bývá pravidelná splátka vycházející z kombinace stanovené doby splácení a velikosti splácené částky.

U bankovního úvěru je jedním ze subjektů přímo banka samotná. Působí jako poskytovatel úvěru - tj. úvěrující. V této práci se budeme zabývat především úvěrem, který banka poskytuje nebo zprostředkovává pro příjemce, budoucího dlužníka. Cenou za každý poskytnutý úvěr je úrok. Úrok vyjadřuje částku, kterou věřitel získává jako odměnu za zapůjčení peněz. Vypočítává se z částky, úrokové sazby a délky trvání zápůjčky. Dnes se běžně využívají dva druhy úrokových sazeb. První je sazba pevná, kdy je její výše stanovena pevně přesnými procenty. Tou druhou je sazba volná neboli pohyblivá. Ta je tvořena dvěma složkami, kdy jedna je sazba základní vyhlášená přímo bankou a druhá je tvořena odchylkou, která se dohodne při uzavírání smlouvy o úvěru.⁶

⁶ REŽŇÁKOVÁ, Mária. *Efektivní financování rozvoje podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. Finance. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-1835-

3.1 Význam bankovního úvěru

Historie prvních úvěrů sahá až do dob před vznikem peněz jako platidla. Úplně první úvěry byly většinou v oblasti komodit a zapisovaly se ještě do hliněných tabulek. První moderní úvěry, tak jak je známe dnes se datují začátkem devatenáctého století, kdy firma Crespi-Dufayel sídlící ve Francii svým klientům začala vydávat šeky v podobě půjčky, proplácené v hotovosti. Později v tomto století přišla se spotřebitelským úvěrem firma Singer, která v Americe působí doteď v oblasti šicích strojů. Ta úvěr využívala jako prostředek ke zvýšení odbytu svých strojů. Dalším milníkem byla expanze výroby zboží a nárůst mezd u střední a nižší vrstvy obyvatelstva, která byla vyplácena v pravidelných menších částkách. To vedlo k rozporu mezi masovou výrobou zboží a omezeností poptávky ze strany nakupujících, jelikož drahé zboží nebylo možné zafinancovat z menších pravidelných výplat, a tak se obě strany poptávky a nabídky dohodli na novém systému úvěrů, díky kterému si strana nabídky zajistila odbyt zboží a strana poptávky díky pravidelným platům mohla financovat pravidelné splátky úvěrů a dosáhnout tak i na dražší zboží bez dlouhodobého spoření.⁷

Z historie samotné už lehce vyplývá, že úvěr srovnává rozdíly a časový nesoulad v toku peněžních prostředků. Vždy se na trhu najdou subjekty s přebytkem volných peněžních prostředků a zároveň i subjekty s dočasným nedostatkem. Díky úvěru jsou pak schopni na určitý čas tuto rozdílnost vyrovnat, a tak se jedna strana dočasně dostane k penězům a tím druhá strana s dočasným přebytkem pomocí úvěru své peníze zhodnotí nebo jim umožní konkurenční výhodu, pokud subjekt, který od nich úvěr přijímá, je zároveň i jejich zákazníkem. Každý úvěr musí mít správně stanovenou výši úroku. S každou finanční krizí se pravidelně potvrzuje, že při nezachování správné ceny za poskytnutí peněz, tedy úroku, může dojít k nadhodnocení jiných druhů investic. Takto bývá propojen například realitní trh, tedy pak zvýšení ceny nemovitostí. Tohle celé má pak neblahé následky pro celou světovou ekonomiku.

Příčin ke špatnému určení úrokové míry je mnoho a jelikož má práce není přímo zaměřená pouze na úvěr, případně úroky, tak uvedu jenom několik z nich. Jednou z těchto příčin je politický nátlak na poskytovatele úvěrů, aby byly úvěry poskytovány ve větším rozsahu a mohlo na ně dosáhnout více subjektů (známý případ hypoteční krize zapříčiněné také díky instrumentům CDS,

⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Bankovnictví*. 6. vyd. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2006. ISBN 978-80-7265-099-6

které přinášely rizika při nesplácení). Další příčinou může být měnová a fiskální politika, kdy se rozpočtové deficity příliš rozšiřují a znatelně stoupají i měnové agregáty.⁸

Neméně podstatnou, avšak mnohem jednodušeji představitelnou příčinou jsou pak krátkodobé odměny nebo provize bankovních pracovníků, kteří za účelem vlastního výtěžku mohou poskytovat zákazníkům úvěry nesprávných velikostí a s nevýhodnou úrokovou měrou.

3.2 Členění úvěrů

Jelikož jsou úvěry podstatným prvkem celého bankovního systému, je vhodné je umět rozdělit. Úvěry lze členit do několika kategorií. Nejvíce využívané členění je podle délky splatnosti, subjektu a účelu úvěru. Členění podle splatnosti se dělí na:

- krátkodobé – splatnost do 1 roku
- střednědobé – 1-4 roky
- dlouhodobé – 4 roky a více

Dalším členěním je podle subjektu, který bývá bankovní (poskytuje skupina bank), nebankovní a poskytnutý veřejně státní institucí. Členění úvěru podle účelu ho pak dělí na provozní, investiční, importní/exportní a překlenovací při dočasné potřebě zdrojů. Od rozčlenění úvěrů lze přímo přejít k jednotlivým druhům, těch je široká škála, a tak je dělíme opět na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, pak až na jednotlivé druhy.

3.2.1 Krátkodobé úvěry

Krátkodobé úvěry představují podstatný objem bankovních obchodů, jsou jednou z nejběžnějších forem úvěrů a z hlediska výnosu i úvěrového rizika patří k těm nejčastěji poskytovaným.

Kontokorentní úvěr: Jedná se o úvěr poskytnutý v pohyblivé výši až do smluvně sjednané maximální hranice. Pro jeho funkci a poskytnutí je nutný kontokorentní účet, který je využíván i subjekty, které mají povinnost uhradit svůj závazek vůči třetí straně, k zaúčtování svých výdajů a příjmů. Tento úvěr zajišťuje debetní zůstatek na účtu, tedy subjekt na pozici věřitele se mění na dlužníka. Celý úvěr je bankou poskytován na základě posouzení úvěrového rizika klienta, podle toho se pak určuje velikost debetního zůstatku na účtu. Úrokovou sazbu určuje právě debetní

⁸ *Credit default swap, neboli výměna nesplaceného úvěru slouží k přenosu úvěrového rizika, nebyly dlouho regulované a jsou považovány za jednu z hlavních příčin finanční krize v roce 2008*

objem a termín zaúčtování. Při překročení tohoto objemu nebo delší doby úvěrového rámce potom majitel účtu platí sankční úroky, to většinou to bývá hlavně z důvodu nedodržení splatnosti, debetní objem v dnešní době on-line režimu bankovních institucí totiž není prakticky možné překročit. Tento druh úvěru není pro klienta z hlediska ostatních krátkodobých úvěru moc výhodný, ale dokáže mu zajistit likviditu a čerpat podle aktuálních potřeb klienta.

Směnečný úvěr: Je to úvěr založený na vlastnostech směnky, tedy cenného papíru obsahujícím zákonné náležitosti o směnečném závazku. Tato funkce je v dnešní době ve spojitosti s úvěrem hojně využívána. V praxi to znamená, že jedna strana dodá druhé straně například zboží, které není reálně prozatím zapláceno, ale vystavena směnka (často cizí- viz výše), druhá strana (tj. dlužník) tuto směnku akceptuje a předá ji své bance, banka směnku proplatí. Směnku si nechá ve svém portfoliu a při splatnosti ji předloží směnečníkovi směnky, případně ji může odprodat na jiný subjekt.

Akceptační úvěr: Tento úvěr je založen na akceptaci směnky bankou, kterou vystaví její klient. V tuto chvíli banka klientovi neposkytuje žádné finanční prostředky, ale zavazuje se k zaplacení směnky v době splatnosti. Tím se z ní stává společný směnečný dlužník a klientovi tak zaručí větší důvěryhodnost, za kterou si účtuje akceptační provizi.

Ručitelský úvěr: Úvěr také často nazývaný jako avalový pracuje na základě vztahu mezi klientem a bankou, kdy banka za klienta dává záruku v nějakém závazku vůči třetí osobě. Banka si za to účtuje ručitelskou neboli avalovou provizi jako procento ze zaručeného objemu. Využívá se například jako záruka při veřejných soutěžích vypsaných vládni nebo veřejnou institucí.

Lombardní úvěr: Sjednává se na konkrétní peněžní částku s pevně stanovenou lhůtou splatnosti a zajišťovaný zástavou, buď movité věci nebo práva. Může se využívat na cenné papíry, zboží ale i životní pojistky nebo autorská práva.

Vázaný spotřebitelský úvěr: Opět velmi častým druhem úvěru, poskytovaným soukromým osobám na spotřební věci. Bývá na dobu několika měsíců až let. Jeho výše je mnohem nižší než u ostatních zmíněných úvěrů, splácí se z přímých zdrojů klienta, jeho příjmů. Využívá se na zajištění dočasné finanční potřeby klienta, splácí se v pravidelných měsíčních splátkách, vypočítaných dle výše zápůjčky nebo klientových pravidelných příjmů.

3.2.2 Střednědobé a dlouhodobé úvěry

Střednědobé a dlouhodobé úvěry se využívají především ve firmách a jsou často poskytovány ve vyšších částkách, než zmiňované krátkodobé úvěry. Kromě investic je pomocí nich financován i oběžný majetek, kapitálový majetek nebo se využívají například na stavby

nemovitých věcí. V nefiremním prostředí se používají obvykle k financování nebo rekonstrukci nemovitostí, velmi častým příkladem je hypoteční úvěr.

Emisní půjčka: Emisní půjčka poskytuje úvěr jako odkoupení obligací, které dlužník emituje, aby získal zdroje. Zprostředkovatelem tohoto úvěru půj je banka, která stojí mezi emitentem obligace a kupujícím. Je velmi časté, že banky samotné obligace odkupují a mají svůj podíl na technické stránce emise. Emitent obligace před provedením úvěru musí pro investora vypracovat podle pravidel zákona (příp. v rámci tzv. podlimitní emise to povinnost není) emisní podmínky, příp. prospekt a ten je podmíněn u nadlimitních emisí schválením ČNB. Banka až poté rozhoduje o přidělení úvěru. Díky této formě se dají získat dlouhodobé a velké peněžní zdroje a výhodou je i možnost odprodání obligace před lhůtou splatnosti, za účelem získání hotovosti, to se provádí na sekundárním trhu cenných papírů.

Hypoteční úvěr: Jedná se o střednědobý až dlouhodobý spotřebitelský úvěr určený na nákup, rekonstrukci nebo výstavbu nemovitosti, jehož splacení je alespoň z části zajištěno zástavním právem k nemovité věci. Z praxe vyplývá, že žadatel o úvěr musí mít většinou alespoň 30% podíl vlastních prostředků z celkové investice pro získání hypotečního úvěru. Ten pak splácí v předem dohodnutých pravidelných splátkách s pevnou úrokovou sazbou po určité období. To nazýváme období fixace a během něj je úroková sazba pevná. S končící fixací je možnost požádat o refinancování hypotečního úvěru, tedy převedení k jinému poskytovateli většinou za účelem získání lepší úrokové sazby nebo zlepšení bankovních podmínek. Pokud není využito refinancování, dojde automaticky k refixaci a stávající poskytovatel hypotéky nabídne úrokovou sazbu na další období fixace. Hypoteční úvěr je také možné předčasně splatit, většinou se to děje právě v období, kdy fixace končí, ale je možné doplatit i dříve, avšak za cenu bankou stanovených poplatků. Tyto úvěry jsou poskytovány bankou, ale podporovány i státem, takže využívají snížených sazeb úroků nebo případně úrokových dotací. Pro poskytnutí hypotečního úvěru musí žadatel prokázat svou bonitu, vlastnictví nemovitosti a další náležitosti pro omezení rizika banky.

3.3 Úvěrový proces

Pro získání, fungování a splacení úvěru je nutné provést několik kroků. Tyto kroky dohromady tvoří úvěrový proces. Ještě před začátkem úvěrového procesu probíhá analýza subjektu a potřebných finančních zdrojů, tedy budoucí žadatel o úvěr zjišťuje pomocí jednoduché finanční analýzy potřebu zdrojů pro svou budoucí deficitní činnost, z té se potom vymezují peněžní zdroje, druh úvěru a také výběr banky. Po této analýze začíná subjekt jednat s bankou a zahájí tak jednání o žádosti o úvěr. Dochází k obeznámení banky o jednotlivých specifikách úvěru, které by subjekt požadoval. Dále je na řadě samotné zažádání o poskytnutí úvěru a tím započne

samotný úvěrový proces. Ten obsahuje předepsané náležitosti bankou, jako například údaje o klientovi, požadovaný druh úvěru, způsob splácení, doba splatnosti a další. Žadatel musí předložit podnikatelský záměr, údaje o jeho vlastní ekonomické situaci, momentální nebo dříve využívané finanční produkty a obchody s jinými bankami. Poté banka, respektive její specializované oddělení, přezkoumává žádost z hlediska schopnosti splácet a plnit své závazky, plynoucí z případného uzavření smlouvy u klienta a udělá si jeho podrobnou finanční analýzu. Analyzuje se především způsob, kterým chce klient úvěr využít, jeho výše, finanční plán a základní informace o klientovi. Z této úrovně managementu banky se pak předkládá návrh na úvěr příslušnému výboru banky, který rozhodne o jeho poskytnutí.

Při souhlasu s poskytnutím úvěru většinou dochází k jeho zajištění, které má zabránit případným ztrátám, pokud by klient nebyl schopný splácet. O tom, jestli má být úvěr zajištěn banka rozhodne po provedení analýzy jeho podkladů. Po těchto procesech dochází k podepsání úvěrové smlouvy bankou a klientem, tím se smlouva uzavře a klient načerpá domluvené finanční prostředky. Smlouva samotná obsahuje závazek banky poskytnout úvěr v plné výši, závazek dlužníka splácet dle domluvené strategie, úrokovou sazbu, účel úvěru, podmínky čerpání a další nutné informace. Pak nastává období splácení úvěru a kontroly plnění úvěrových podmínek daných smlouvou. Pokud jsou všechny náležitosti dodrženy, po splacení všech splátek se smlouva o úvěru ukončuje, klient přestává být dlužníkem. Při neplnění jednotlivých podmínek může mít banka různé požadavky či sankce. Nejčastěji dochází k odložení splátky, v horších případech zmražení úvěru nebo zastavení jeho čerpání a požadavku tzv. zesplatnění úvěru

4 DESKRIPTOR PROCESU PODNIKÁNÍ

Podnikání jako proces je úzce spjato s podnikem, jelikož podnik je to fyzické místo, kde se podnikání provozuje. Dá se tedy říct, že podnikatel bez podniku nemůže provozovat svou činnost, tedy podnikání. Celý účel tohoto procesu je, aby podnikatel realizoval své nebo přejaté nápady s myšlenkou zisku a svého osobního prospěchu. Využívá své vynalézavosti a dovednosti, ale zároveň na sebe přebírá riziko možné ztráty. Odměnou mu za to je čistý zůstatek příjmů z podnikání, který si po odečtení všech nákladů a daní nechá. Podnik sám o sobě je relativně samostatný a pokud je správně vedený může fungovat samostatně. Mezi podnikáním, procesy okolo podnikání a samotným podnikem je určité propojení, podnik samotný je velmi ovlivňován jednotlivými procesy a jejich strukturou. Úspěch podnikání závisí právě na nastavení těchto procesů, struktur podniku a metod jaké se v něm využívají. Všechny mezi sebou musí být propojené tak, aby jejich výsledná spolupráce probíhala hladce a bez komplikací, tím lze docílit spolehlivě fungujícího podniku. Pokud jsou v některých z těchto procesů problémy nebo samotné

podnikání nemá dostatečnou účinnost, podnik může podstoupit restrukturalizaci. Při té dochází ke změně majetkové a kapitálové struktury. Jejím cílem je zvýšení účinnosti podnikání, může tak docházet ke změně podnikatelského záměru i strategie.

4.1 Právní formy podnikání v ČR

Každé podnikání musí být vedeno pod určitou právní formou, aby docházelo ke zcela legální činnosti. Tyto formy jsou dané v každém státě jinak, dle příslušného obchodního zákoníku. Na začátek můžeme tyto formy rozdělit na dvě hlavní části. Těmi jsou podnikání jako právnická nebo podnikání jako fyzická osoba. Fyzickou osobou je myšlena osoba samostatně výdělečně činná. Za právnickou osobu je pak považována firma, společnost nebo spolek a družstvo.

4.1.1 Podnikání jako fyzická osoba

Podnikání jako fyzická osoba, tedy osoba samostatně výdělečně činná – fyzické osoby jsou oprávněny podnikat na základě vystavení živnostenského listu, případně koncesní listiny, kdy pro její vydání a začátek podnikání stačí pouze prokázání svéprávnosti, bezúhonnosti a zaplacení správního poplatku.

Koncesní listina je vydána příslušné osobě pouze na základě správního rozhodnutí. Osoba musí plnit odbornou způsobilost v oboru podnikání a zároveň mít schválení od příslušného orgánu státní správy, detailní požadavky jsou uvedeny v zákoně č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Příkladem této činnosti může být třeba provozování cestovní kanceláře, silniční dopravy nebo pohřební služby. Běžnějším typem samostatné výdělečné činnosti u fyzické osoby je ohlašovací činnost. Tento druh činnosti vzniká pouze na základě ohlášení a osvědčení výpisem ze živnostenského listu. Tyto činnosti ještě rozdělujeme do 4 dalších skupin.

Řemeslná činnost – je to živnost provozována pouze pod podmínkou získání výučního listu, případně vyšší formy vzdělání v oboru podnikání. Druhou možností je minimálně šestiletá praxe v tomto oboru. Mezi tyto činnosti patří převážně řemesla, tedy řeznictví, zednictví, montáže, truhlářství atd.

Vázaná činnost – je živnost, kterou lze získat pod podmínkou prokázání odborné způsobilosti stanové přílohou živnostenského zákona. Činnosti nemůžou být bez odborné způsobilosti provozovány, jelikož při jejich provozování je nutná oborová způsobilost jejich provozovatele. Příkladem těchto činností může být účetní poradenství, provozování autoškoly nebo provádění svateb a svatebních obřadů.

Koncesovaná činnost - je rozdílná od ostatních živností, jelikož pro její provozování je nutné správní rozhodnutí. Provozovatel musí splnit podmínku odborné činnosti a mít povolení provozování této činnosti od příslušného státního orgánu. Jak již bylo zmíněno jde například o pohřební službu, silniční dopravu nebo provozování cestovní kanceláře.

Volná živnost – je živností, pro kterou je typická výroba, obchod a služby, jež nejsou zaznamenané v přílohách 1-3 živnostenského zákona a pro jejíž získání není potřeba, aby měl podnikatel odbornou způsobilost. Žadatel o získání oprávnění k provozování této živnosti má na výběr z 80 oborů činnosti, ze kterých si při ohlášení vybere, které chce provozovat. Běžným příkladem je velkoobchod, maloobchod, ubytovací služby či fotografické služby, podrobnější informace jsou k nalezení v zákoně č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

4.1.2 Podnikání právnických osob - obchodních společností

Druhým nejběžnějším způsobem, kterým se dá v České republice podnikat je podnikání právnických osob. Můžeme říct, že obchodní společnost jako taková je právnická osoba podnikající na základě živnostenského listu a bývá zakládána za účelem podnikání více osob nebo pro podnikání ve větším rozsahu. Z praxe potom vychází, že většina podnikatelů začínají jako OSVČ a podnikání jako obchodní společnost využívají až ve fázi větších zisků a rozvoje. Obchodní společnost vzniká na základě sepsání společenské smlouvy zakládajícími stranami, tedy fyzickými nebo právnickými osobami. Níže jsou uvedeny typy společností.

Osobní společnost: Mezi osobní společnosti patří dva druhy společností. Tím prvním je veřejná obchodní společnost, kdy společně podnikají dva nebo více osob. Ti se pak stávají společníky a společně ručí za závazky své společnosti a svého podnikání svým vlastním majetkem. Výhodou toho to druhu podnikání je, že společníci nemusejí skládat žádný základní kapitál. Druhým způsobem podnikání jako osobní společnost je založení komanditní společnosti. Ta požaduje opět minimálně dva zakladatele a má dvě formy členství. Jedná se buď o komandistu, který vkládá minimálně 5 000 Kč a ručí do výše nesplacených závazků nebo o komplementáře, který ručí veškerým svým majetkem a obvykle společnost vede.

Kapitálová společnost: Mezi nejznámější a nejčastější kapitálovou společností je společnost s ručením omezeným, často uváděná pod zkratkou s.r.o. Zakládá ji minimálně jeden společník a minimální kapitálový vklad je 200 000 Kč. Společníci jsou zapsáni v obchodním rejstříku společně se svými vklady a za své jednání a podnikání ručí společnost celým svým majetkem. Jednou z těchto společností je například i firma KE – Elektrik s.r.o. na kterou se blíže podíváme v praktické části mé práce.

Druhým způsobem podnikání jako kapitálová společnost je vytvoření akciové společnosti. Kapitál se zde rozděluje na obchodovatelné podíly – akcie. Opět zde založení spočívá v minimálně jednom zakladateli a složení základního kapitálu, který je 2 000 000 Kč. Vlastníci akciové společnosti mohou zůstat v anonymitě, jelikož jejich jména nejsou na rozdíl od s.r.o. zapisovány do obchodního rejstříku. Podnikání jako akciová společnost, také známo pod zkratkou a.s. je jedním z nejčastějších způsobů podnikání velkých firem nejen u nás, ale i na světě. Jednou z neznámějších akciových společností je v České republice firma Škoda Auto a.s.

4.2 Ekonomické metody a vzorce sloužící k praktické části

4.2.1 Metoda čisté současné hodnoty - NPV

NPV je metoda, která se používá při hodnocení výnosnosti investic. Tento ukazatel počítá jen s budoucími finančními toky cash flow a informuje, kolik finančních prostředků daná investice projekt ve zvolené době životnosti přinese. Jakákoli záporná hodnota NPV znamená, že je zamýšlený projekt ztrátový. Je vhodná především pro hodnocení investic v krátkém až středně dlouhém časovém horizontu a neplní zcela svůj účel při použití u dlouhodobé strategické investice.⁹ Její hlavní výhodou je jasný výsledek a tím pádem i snadné rozhodnutí při porovnávání více druhů financování touto metodou. Hlavní podstatou výsledku NPV je, aby nebyl záporný. V tom případě by totiž investice neměla dostatečnou návratnost, a tudíž by se firmě nevyplatila.

Pokud je hodnota NPV rovna nule, projekt pokryje požadované částky, ale celá investice nepřinese do podniku žádnou hodnotu navíc. Je vhodné dále projekt posoudit jinými kritérii, jestli se i tak vyplatí. V případě, že je hodnota NPV větší než nula, znamená to pro firmu i pro projekt, že se vyplatí, je totiž výhodný a zvyšuje hodnotu vlastního kapitálu firmy.

⁹ ŠETEK, David, *Investiční činnost 10: čistá současná hodnota*, [online]. 2012 [cit. 28.3.2021] Dostupné z: <http://www.ekospace.cz/14-ekonomika-podniku/380-investicni-cinnost-10-cista-soucasna-hodnota-investice>

Vzorec pro výpočet NPV:

$$NPV = CF_n / (1 + r)^n \quad (1)$$

přičemž:

CF = finanční tok za každý rok (cash flow),

n = zamýšlená doba životnosti projektu (investice),

r = úroková míra (diskont)

Jelikož zjištění peněžních toků jednotlivých let je náročný proces, pro mou práci využívám metodu výpočtu NPV na základě equity, kdy namísto CF vycházíme z finančních toků vlastního kapitálu značícími se $FCFE$, přičemž jsou tyto toky diskontovány náklady vlastního kapitálu R_E . Vzorec pro výpočet NPV vypadá následovně:

$$NPV = \sum_{t=1}^T FCFE_t \times (1 + R_E)^{-t} + FCFE_0 \quad (2)$$

$FCFE_t$ zobrazují finanční toky spojené s provozem projektu.

$(1 + R_E)^{-t}$ je diskontní faktor.

$FCFE_0$ jsou volné finanční toky na začátku projektu obsahující zápornou hodnotu investic, zápornou hodnotu změny čistého pracovního kapitálu (ΔNWC) a kladnou hodnotu rozdílu mezi čerpáním a splácením úvěru.

Pro přesné zjištění finančních toků ještě uvedu dvě varianty vzorců, pro případy, že by byl projekt financován vlastním kapitálem a bankovním úvěrem.

$$FCFE^{vl.kap.} = (T - NBOLU_r - ODP) \times (1 - t) + ODP - \Delta NWC - IN \quad (3)$$

$$FCFE^{b.ú.} = (T - NBOLU_r - ODP - Ur) \times (1 - t) + ODP - \Delta NWC - INV + S \quad (4)$$

$FCFE^{vl.kap.}$ - pro finanční toky vlastního kapitálu

$FCFE^{b.ú.}$ - pro finanční toky bankovního úvěru

$S = S^c - S^s$ - pro rozdíl mezi splácením a čerpáním úvěru

Kde:

T – označují tržby

ODP -vyjadřuje účetní odpisy

ΔNWC – Net working capital, neboli změna čistého pracovního kapitálu

t – daňová sazba

$NBOLUr$ – náklady bez odpisů, leasingových splátek a úroků

Ur -úroky

S -rozdíl mezi čerpáním úvěru a splácením úvěru

S^C -čerpání úvěru

S^S -splácení úvěru

INV – výdaje spojené čistě s investicí

Další zkratky a vzorce užívané ve výpočtech a tabulkách:

EBT -zisk před zdaněním (z Anglického Earnings before taxes)

EAT -zisk po zdanění (z Anglického Earnings after taxes)

OA -oběžná aktiva

KZ -krátkodobé závazky

$$R_E = R_F + R_P$$

(5)

Jedná se o vzorec pro výpočet nákladů vlastního kapitálu, kdy:

R_F - znamená oběžný fond

R_P - je soubor několika pevně daných hodnot

Výpočet splátky úvěru a velikosti úmoru :

$$PMT_j = P * \frac{1+(nk-j+1)r}{nk} \quad (6)$$

Jedná se o výpočet velikostí splátky úvěru lineární metodou, tedy splátka se mění s postupem času díky zmenšující se velikosti úroku, ale zato velikost úmoru a úroková sazba zůstává po celou dobu splácení stejná. V praxi to znamená, že se velikost splátky každým měsícem mění, klesá.

PMT_j - vyjadřuje lineární způsob splácení úvěru

j - počet splátek v měsících

P - velikost požadovaného úvěru

k - frekvence splátek - zde měsíčně

n - počet let splácení úvěru

r - úroková sazba

PRAKTICKÁ ČÁST

5 Analýza, porovnání a vyhodnocení metod financování

5.1 Charakteristika firmy KE Ostrov - Elektrik s.r.o.

Na provedení praktické části jsem si vybral firmu KE Ostrov – Elektrik s.r.o., která funguje již od roku 1996 jako dceřiná společnost německé firmy KONFEKTION E Elektronik GmbH a je součástí skupiny Amphenol. Zabývá se výrobou kabelových svazků a kabelových systémů pro automobilový a letecký průmysl. Celosvětově firma zaměstnává přes 3 000 lidí a u nás v ČR, konkrétně v Ostrově nad Ohří, kde firma sídlí a má výrobu, to představuje 271 zaměstnanců. Stejně jako tento obor podnikání se i samotná firma velmi perspektivně a dynamicky rozvíjí, a proto je vhodná pro mou práci. Lze si na ní dobře ukázat využití cizích zdrojů a rozvoj firmy pomocí využití cizích zdrojů v praxi. Mezi její nejvýznamnější odběratele patří například firmy Bosch, Continental nebo firma NGK. Jedná se tedy o produkci pro celosvětový trh předních hráčů nejen v automobilovém odvětví.

Hlavní činností společnosti je výroba a následný prodej hotových výrobků a součástí výrobků potřebných k funkci převážně elektrotechnických zařízení. Vedlejší funkcí firmy je vzdělávání zaměstnanců v technickém oboru, pronájem prostor a pozemků a v neposlední řadě funkce logistická, kterou si firma z části zajišťuje sama pro dopravu výrobků mezi Ostrovem a Německou pobočkou společnosti. Přesto, že původní firma působí na trhu již od roku 1996, v roce 2017 vznikla v Ostrově nad Ohří její nová hala a tím celá výroba zahájila proces modernizace s přechodem na větší poměr automatizovaných robotů. Momentálně firma se firma dále růstové strategie.

5.2 Finanční analýza firmy

Jelikož je firma KE Ostrov Elektrik během těchto období ve fázi rozvoje, chci se v tomto oddílu zaměřit na její růst v posledních obdobích. Z kompletní finanční analýzy můžeme růst sledovat hlavně ve čtyřech oblastech. Jedná se o změnu aktiv, tržby a čisté obraty z jednotlivých období. Toto jsou běžně užívané finanční ukazatele, ze kterých je nejsnáze odvoditelný růst firem a start-upů. V tabulkách č.1 a č.2 jsou zobrazeny změny aktiv, tržeb a čistých obrátů za jednotlivá období v korunách a následně v procentech.

Tabulka č.1

Aktiva v Kč	2017	2018	2019
Celková aktiva	91 987 000	78 061 900	83 026 500
Tržby z prodeje výrobků	111 386 800	101 627 600	133 482 500
Čistý obrat za období	116 392 400	105 241 100	138 658 600

Změny aktiv podniku KE Elektrik v Kč, vlastní zpracování¹³

Tabulka č.2

Nárůst %	2017-2018	2018-2019
Celková aktiva	-15,1 %	+6,3 %
Tržby	-8,7 %	+31,3 %
Čistý obrat	-9,6 %	+31,7 %

Změny aktiv podniku KE Elektrik v %, vlastní zpracování¹⁴

Ze zobrazených dat v tabulkách č.1 a č.2 je zřejmý pokles růstu firmy v roce 2018 je způsobený navýšením mezd pracovníků v ČR, firma na tuto situaci následovně zareagovala dobře a v roce 2019 už byl opět patrný nárůst u všech ukazatelů. To můžeme brát jako další ukazatel stability podniku

Struktura firmy z hlediska kapitálu

V této části se podíváme na rozdělení kapitálu ve firmě, konkrétně na strukturu kapitálu. Je to z toho důvodu, že součástí struktury kapitálu jsou i cizí zdroje, na které se později zaměřím především a ke kterým tato práce směřuje. Kapitál obecně se skládá z pasiv, ty dále rozlišujeme jako vlastní kapitál, cizí kapitál a časové rozlišení. Pro tuto práci jsem si vybral data od roku 2017 do roku 2019, jelikož během tvorby této práce ještě neměla firma zveřejněnou účetní závěrku za rok 2020. Vlastní kapitál je tvořen 4 hlavními částmi. Základní kapitál, který je tvořen ze zakládajících peněžních vkladů společníků a lze ho navýšit dalším vkladem nebo vydáním akcií.

Kapitálové fondy a fondy ze zisku jsou další částí vlastního kapitálu, tvoří je dotace, zisk z akcií nebo vklady nezvyšující základní kapitál, slouží především jako rezerva pro krytí ztrátových období v případě zhoršení ziskovosti firmy. V mnou zvolené firmě se výše zmíněný základní kapitál meziročně nemění, zůstává stále stejný a kapitálové fondy ani fondy ze zisku firma nevyužívá, částečně také proto, že jde o společnost s ručením omezeným a ne o akciovou společnost. Poslední částí v základním kapitálu je výsledek hospodaření z minulých let. Jedná se o zisk již po zdanění, který ale není rozdělen mezi majitele firmy, nýbrž se využívá k dalšímu podnikání a rozvoji. U naší firmy je patrný nárůst hlavně v posledním roce, kdy firma překlenula stagnující období vyplývající z navýšení nákladů na mzdy a meziročně v období 2018-2019 stoupl její výsledek hospodaření o 7 366 400 korun.

Cizí kapitál - tento segment finanční analýzy je pro mou práci velmi důležitý, jelikož z něj budu vycházet pro velkou část svých výpočtů. Cizí kapitál jsou všechny závazky podniku, které je nutné splatit v určitém termínu. Podniky ho využívají především proto, že je mnohdy levnější než kapitál vlastní a jeho využití částečně zvyšuje rentabilitu. Na rozdíl od investice v případě akcií, cizí kapitál nikdy neukládá možnost jeho poskytovateli podílet se na vedení firmy. Tvoří ho rezervy, peníze, se kterými se počítá v budoucnu, například na obnovení dlouhodobého majetku nebo jeho údržbu. Dále dlouhodobé a krátkodobé závazky, tedy závazky čekající na zaplacení například vůči odběratelům nebo zaměstnancům. Poslední částí cizích zdrojů jsou bankovní úvěry, a na ty se zaměřím především.

Využití cizích zdrojů v KE Elektrik

Při bližším nahlédnutí do finanční analýzy firmy je patrné, že cizí zdroje firmy tvoří pouze dvě složky. Jedná se o rezervy a krátkodobé závazky, s postupným trendem poklesu směrem k roku 2019 díky snižujícím se závazkům z obchodních vztahů a dohadnými účty pasiv. Ty v našem případě tvoří hlavně nevyfakturované dodávky dlouhodobého majetku v roce 2017, v dalších letech je patrné, že se pasivní účty už ustálily a jejich menší pohyb může být dán především nevyfakturovanou dodávkou energie nebo zásob. Další velmi patrnou věcí je absence bankovního úvěru ani jiného cizího zdroje financování a na to se zaměřím v další kapitole. Naše firma totiž využívá konzervativní investování, které je dražší a má díky němu velký převis kapitálu. Níže v tabulce č.3 je ukázáno a rozděleno využití cizích zdrojů za jednotlivá období.

Tabulka č.3

Cizí zdroje firmy v Kč	2017	2018	2019
Rezervy	577 700	1 091 400	1 244 200
Závazky z obchod. vztahů	4 491 600	10 750 600	3 959 400
Závazky k zaměstnancům	1 128 200	1 087 600	1 091 000
Závazky soc. a zdrav. pojištění	384 000	370 300	371 000
Daňové závazky	114 500	270 500	308 500
Dohadné účty pasivní	23 913 100	534 300	676 100
Jiné závazky	15 100	16 600	15 100
Celkové závazky	30 624 200	14 121 300	7 651 800

Využití cizích zdrojů za jednotlivá období, vlastní zpracování¹⁵

6 Cíl praktické části práce

Stanovil jsem si cíl, zjistit pomocí finanční analýzy a metody NPV, zda se vyplatí podniku financovat nákup dlouhodobého majetku více z vlastních zdrojů nebo za využití bankovního úvěru. V této části bych přikročil k jeho postupnému naplnění. Nejprve představím samotnou firmu a základní informace o její funkci. Dále postoupím k její finanční analýze - návrh možného vývoje finančních ukazatelů v desetiletém horizontu od zakoupení dlouhodobého majetku. Následně vypočítám pomocí metody NPV variantu financování pro vlastní kapitál i bankovní úvěr. Na závěr udělám shrnutí, kde porovnáím a vyhodnotím, jaký způsob financování se nakonec firmě vyplatí více.

6.1 Příklad praktické části-nákup strojního vybavení

Jelikož se zde jedná o firmu průmyslovou, je běžné, že bankovní úvěry využívá mnohem méně, než by mohla a většinu majetku platí z vlastního kapitálu. V tomto případě si tedy porovnáme výhody a nevýhody financování pomocí bankovního úvěru a financování za pomoci pouze vlastního kapitálu. Pro tuto praktickou část je vybraný příklad nákupu nového strojního vybavení firmy. Jelikož je firma ve fázi dalšího růstu, zvětšuje svou průmyslovou halu a s ní i výrobní linky. Pro takovou expanzi je vhodné zakoupit sestavu robotických ramen pro plnou průmyslovou automatizaci zajišťující funkce od-mantlovací, od-isolovací, stříhací a lisovací. Firma zvažuje nákup konkrétní výrobní sestavy robotů, které využívají už na dalších linkách. Jedná se o vybavení s pořizovací cenou 98 361 000,- Kč bez DPH. Společnost zajišťující jejich prodej a montáž v ČR uvádí jejich plnohodnotnou funkci bez potřeby nahrazení novou řadou až 10 let.

Možnosti financování

Firma KE Ostrov – Elektro s.r.o. vybírá ze dvou možností, jak tento nákup zafinancovat. První variantou je financování pomocí vlastních zdrojů a druhou možností je úvěr od banky. Pro jejich porovnání jsem se rozhodl využít klasické metody finanční analýzy, podle které se ukáže výhodnější způsob pro nákup strojů. Jedná se o výpočet pomocí:

NPV – Výše uvedená metoda NPV je všeobecně známá a využívaná ve finanční analýze jak ke studijním účelům, tak v praxi. Vychází z mnoha rozličných ukazatelů a porovnává velké množství aspektů ve firmě, proto jsem si ji zvolil jako ideální porovnávací nástroj, jak jsem již popsal v teoretické části.

6.2 Způsob financování pomocí vlastních zdrojů

Společnost variantu financování vlastními zdroji využívala již v minulosti a tak je pravděpodobné, že by ji zvolila i v tomto případě. Než se dostanu k jednotlivým ukazatelům pro výpočet výhodnosti investice, uvedu zde několik vstupních údajů.

Cena poptávaného zařízení – pořizovací cena výrobní sestavy robotů je 98.361.000,- Kč bez DPH s předpokládanou životností 10 let.

Tržby - expanze průmyslové haly a pořízení výše uvedeného vybavení by mělo mít souvislost s nárůstem tržeb. V prvním roce po pořízení je plánován 5% nárůst tržeb, ve druhém roce se plánuje až 8% nárůst oproti období před pořízením stroje. Nárůst je způsoben zvýšením objemu výroby a zdokonalení jejích částí spolu se zvýšením míry automatizace podniku. V dalších obdobích lze očekávat ustálení objemu výroby a pravidelný nárůst tržeb o 3% vzhledem ke zvyšování cen výrobků, v posledním období, kterým je 9. a 10. rok funkce, lze očekávat snížení tržeb o 5% a následně 10 % vzhledem ke stáří strojů a jejich potřebnému nahrazení nebo repasování. Všechny tyto údaje naleznete v tabulce č.4.

Tabulka č.4

Tržby 0.rok	133 482 500
Tržby 1.rok (+5%)	140 156 625
Tržby 2.rok (+8%)	151 369 155
Tržby 3.rok (+3%)	155 910 229
Tržby 8.rok (+3%)	180 742 686
Tržby 9.rok (-5%)	171 705 552
Tržby 10.rok (-10%)	154 534 997

Vypočtené tržby pro následující období 10 let, vlastní zdroj

Náklady – vychází z předchozích 3 let, kdy se pohybovaly v rozmezí 70-75% velikosti tržeb, pro výpočty budeme používat průměr celkových nákladů za poslední 3 roky, to je 85 144 000 a na dále jako 70 % tržeb budoucích. Pro další výpočty budeme potřebovat získat hrubý a následně čistý zisk, abychom se dopočítali NPV.

Účetní odpisy- pro odepisování dlouhodobého hmotného majetku, neboli již zmíněného strojního vybavení jsem si vybral účetní odpisy a rovnoměrný způsob jejich odepisování, kompletní přesné znění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Je to z důvodu, že daňové odpisy souvisí pouze s daní z příjmu, ale neovlivňují efektivnost investice, o kterou nám v této práci jde především. Odepisování bude po stanovenou dobu deseti let a jejich rozložení do jednotlivých let je zobrazeno v tabulce č. 5. Počítáme s tím, že stroj bude pořízen a uveden do provozu k 1.1.2021 a bude funkční po dobu deseti let (120 měsíců), po stejnou dobu ho firma bude i odepisovat.

Tabulka č.5

Roky	Odpis(účetní) za období	Zůstatková cena
1	12*819 675 =9 836 100/rok	88 524 900
2	12*819 675 =9 836 100/rok	78 688 800
3	12*819 675 =9 836 100/rok	68 852 700
4	12*819 675 =9 836 100/rok	59 016 600
5	12*819 675 =9 836 100/rok	49 180 500
6	12*819 675 =9 836 100/rok	39 344 400
7	12*819 675 =9 836 100/rok	29 508 300
8	12*819 675 =9 836 100/rok	19 672 200
9	12*819 675 =9 836 100/rok	9 836 100
10	12*819 675 =9 836 100/rok	0

Zobrazení výpočtu účetních odpisů v Kč, vlastní zdroj

Pro správný výpočet NPV je dále potřeba zjistit změnu čistého pracovního kapitálu (NWC, Anglicky *Net working capital*, neboli čistý pracovní kapitál) vzhledem k možnosti provedení investice. NWC se dá zjistit jako rozdíl oběžných aktiv („dále jen OA“) a krátkodobých závazků („dále jen KZ“), jeho změna se bere jako změna roku následujícího od roku běžného. Pro přesné stanovení NWC

bereme v potaz vztah průměrných procentních celkových OA podniku k celkovým tržbám podniku za předchozí tři roky. Dále pak vztah KZ podniku k celkovým OA. OA jsou v poměru k tržbám za poslední tři roky 51%. Poměr KZ za poslední tři roky je v průměru 15% a má klesající tendenci, tudíž na další roky odhadujeme 12%. Všechny tyto ukazatele a jejich změny během 10 období najdeme v tabulce č.6.

Tabulka č.6

Rok	OA	KZ	NWC	Změna NWC
1	71 479 878	16 818 795	54 661 083	2 602 908
2	77 198 269	18 164 298	59 033 971	4 372 888
3	79 514 216	18 709 227	60 804 989	1 771 018
4	81 899 642	19 270 503	62 629 139	1 824 150
5	84 356 632	19 848 618	64 508 014	1 878 875
6	86 887 331	20 444 077	66 443 254	1 935 240
7	89 493 951	21 057 399	68 436 552	1 993 298
8	92 178 770	21 689 121	70 489 649	2 053 097
9	87 569 831	20 604 666	66 965 165	-3 524 484
10	78 812 848	18 544 199	60 268 649	-6 696 516

Výpočet změny NWC, všechny výsledky jsou v Kč, vlastní zdroj

Teď jsme schopni určit a vyčíslit peněžní toky jednotlivých let využitelnosti nakoupeného vybavení, vypočteme je pomocí vzorce FCFE (3).

Pomocí vzorce $R_E = R_F + R_P$ (5) zjistíme, že hodnota nákladů vlastního kapitálu R_E činí 7,8%. Díky této hodnotě můžeme spočítat diskontní faktor (dále jen „Df“), který slouží k finálnímu výpočtu NWC. Df vypočítáme dle vzorce $(1 + R_E)^{-t}$ a jeho výpočet je zobrazený v tabulce č.7.

Tabulka č.7

Rok	Výpočet df	Hodnota df
0	$(1+0,078)^0$	1,000000
1	$(1+0,078)^{-1}$	0,927643
2	$(1+0,078)^{-2}$	0,860522
3	$(1+0,078)^{-3}$	0,798258
4	$(1+0,078)^{-4}$	0,740499
5	$(1+0,078)^{-5}$	0,686920
6	$(1+0,078)^{-6}$	0,637217
7	$(1+0,078)^{-7}$	0,591110
8	$(1+0,078)^{-8}$	0,548339
9	$(1+0,078)^{-9}$	0,508664
10	$(1+0,078)^{-10}$	0,471859

Výpočet diskontního faktoru, vlastní zdroj

Níže v tabulkách č.8 a č.9 naleznete kompletní výsledky všech námi počítaných ukazatelů včetně hodnoty NPV pro způsob financování kapitálu vlastním majetkem, obě tabulky vychází z vlastních zdrojů.

Tabulka č.8

Roky/Položky	0	1	2	3	4
T	-	140 156 625	151 369 155	155 910 229	160 587 535
ODP	-	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100
EBT	-	42 046 988	45 410 747	46 773 069	48 176 261
EAT	-	34 058 060	36 782 705	37 886 185	39 022 771
NBOLUr	-	88 273 537	96 122 308	99 301 060	102 575 174
N-celk.	-	98 109 637	105 958 408	109 137 160	112 411 274
Daň	-	7 988 928	8 628 042	8 886 884	9 153 490
Δ NWC	-	2 602 908	4 372 888	1 771 018	1 824 150
FCFE	-98 361 000	41 291 252	42 245 917	45 951 267	47 034 721
Df	1,000000	0,927643	0,860522	0,798258	0,740499
INV	98 361 000	-	-	-	-
NPV	-98 361 000	38 303 540	36 353 540	36 680 966	34 829 163

Tabulka č.9

Roky/Položky	5	6	7	8	9	10
T	165 405 162	170 367 317	175 478 337	180 742 687	171 705 552	154 534 997
ODP	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100
EBT	49 621 549	51 110 196	52 643 502	54 222 807	51 511 666	46 360 500
EAT	40 193 454	41 399 258	42 641 236	43 920 473	41 724 449	37 552 005
NBOLUr	105 947 513	109 421 021	112 998 735	116 683 780	110 357 786	98 338 397
N-celk.	115 783 613	119 257 121	122 834 835	126 519 880	120 193 886	108 174 497
Daň	9 428 095	9 710 938	10 002 266	10 302 334	9 787 216	8 808 495
Δ NWC	1 878 875	1 935 240	1 993 298	2 053 097	-3 524 484	-6 696 516
FCFE	48 150 679	49 300 118	50 484 038	51 703 476	55 085 033	54 084 621
Df	0,686920	0,637217	0,591110	0,548339	0,508664	0,471859
INV	-	-	-	-	-	-
NPV	33 075 664	31 414 873	29 841 619	28 351 032	28 019 773	25 520 315

Předchozí dvě tabulky č.8 a č.9 představují výpočty a vypočtené hodnoty nutné ke zjištění celkové hodnoty NPV. Tu zjistíme sečtením jednotlivých hodnot NPV za každý rok. Ve variantě financování pomocí vlastních zdrojů je NPV ve výši 224 029 485 Kč. V další části vypočteme stejným způsobem NPV i pro variantu financování bankovním úvěrem.

6.3 Způsob financování pomocí bankovního úvěru

Bankovní úvěr by firma mohla čerpat například od Komerční banky, která by úvěr poskytla na částku 98.361.000,- Kč bez DPH s úrokovou sazbou 4,9% na dobu pěti let. Úroková sazba 4,9% je převzata z momentální nabídky úrokových sazeb Komerční banky, a.s. pro firemní úvěry. Úvěr se bude splácet po měsíčních splátkách lineárně-tedy rovnoměrně, to znamená, že se úroky budou počítat z aktuální výše jistiny, splátka se tedy bude s postupem času snižovat. I když je běžnějším způsobem splácení anuitní, lineární je výhodnější a jelikož se zde jedná o firmu, ekonomické oddělení bude schopné reagovat na pravidelné změny splátky a ve výsledku přeplatí firma méně, než při anuitním splácení.

Pro nadcházející výpočty lze převzít některé již vypočtené údaje k položkám z tabulky č.8 a č.9, dále přidáme úroky (dále jen „Ur“), čerpání úvěru (dále jen „Sc“) a splátky úvěru (dále jen „Ss“) a výpočet S, který představuje rozdíl mezi S_c a S_s . Dále musíme počítat, že úroky ovlivní i výpočet EBT a celkové náklady. Níže v tabulce č. 10 jsou spočítané součty splátek úvěrů a úroků pomocí vzorce (6). V další tabulce už jsou výpočty NPV pro financování pomocí bankovního úvěru.

Tabulka č.10

Rok	Suma splátky úvěru	Suma úroků úvěru
1	24 050 084	4 377 876
2	23 086 146	3413946
3	22 122 208	2450008
4	21 158 270	1486070
5	20 194 332	522132
Celkem	110 611 040,00	12 250 032

Zobrazení součtů splátek úvěru a úroků, vlastní zdroj

Tabulka č.11

Roky/Položky	0	1	2	3	4
T	-	140 156 625	151 369 155	155 910 229	160 587 535
ODP	-	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100
EBT	-	37 669 112	41 996 801	44 323 061	46 708 191
EAT	-	30 511 980	34 017 408	35 901 679	37 833 634
Ur	-	4 377 876	3 413 946	2 450 008	1 486 070
NBOLUr	-	88 273 537	96 122 308	99 301 060	102 575 174
N-celk.	-	102 487 513	109 372 354	111 587 168	113 897 344
Daň	-	7 988 928	8 628 042	8 886 884	9 153 490
Δ NWC	-	2 602 908	4 372 888	1 771 018	1 824 150
Sc	98 361 000	-	-	-	-
Ss	-	24 050 084	23 086 146	22 122 208	21 158 270
S	98 361 000	-24 050 084	-23 086 146	-22 122 208	-21 158 270
FCFE	0	13 695 088	16 394 474	21 844 553	24 672 734
Df	1,000000	0,927643	0,860522	0,798258	0,740499
INV	98 361 000	-	-	-	-
NPV	0	12 704 152	14 107 805	17 437 589	18 270 134

Výpočet NPV pro financování bankovním úvěrem

Tabulka č.12

Roky/Položky	5	6	7	8	9	10
T	165 405	170 367	175 478	180 742	171 705	154 534
	162	317	337	687	552	997
ODP	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100	9 836 100
Ur	522 132	-	-	-	-	-
EBT	49 099 417	51 110 196	52 643 502	54 222 807	51 511 666	46 360 500
EAT	39 770 527	41 399 258	42 641 236	43 920 473	41 724 449	37 552 005
NBOLUr	105 947	109 421	112 998	116 683	110 357	98 338 397
	513	021	735	780	786	
N-celk.	116 305	119 257	122 834	126 519	120 193	108 174
	745	121	835	880	886	497
Daň	9 428 095	9 710 938	10 002 266	10 302 334	9 787 216	8 808 495
ΔNWC	1 878 875	1 935 240	1 993 298	2 053 097	-3 524 484	-6 696 516
Sc	-	-	-	-	-	-
Ss	20 194 332	-	-	-	-	-
S	-20 194	-	-	-	-	-
	332					
FCFE	27 533 420	49 300 118	50 484 038	51 703 476	55 085 033	54 084 621
Df	0,686920	0,637217	0,591110	0,548339	0,508664	0,471859
INV	-	-	-	-	-	-
NPV	18 913 256	31 414 873	29 841 619	28 351 032	28 019 773	25 520 315

Výpočet NPV pro financování bankovním úvěrem

Celková NPV ve variantě financování bankovním úvěrem vyšla 224 580 548 Kč, nyní se podíváme na porovnání s výsledkem u varianty financování vlastním kapitálem.

Obě NPV v mých analýzách vyšly kladně, to znamená, že se podniku obě možnosti financování vyplatí, aniž by na nich prodělal. Pokud se blíže podíváme na srovnání obou metod, je rozdíl v jejich hodnotě opravdu minimální, na přesné vyhodnocení se podíváme v další části, kde k tomu využijí i tabulky a graf zobrazené níže.

6.4 Vyhodnocení výsledků a určení výhodnější varianty

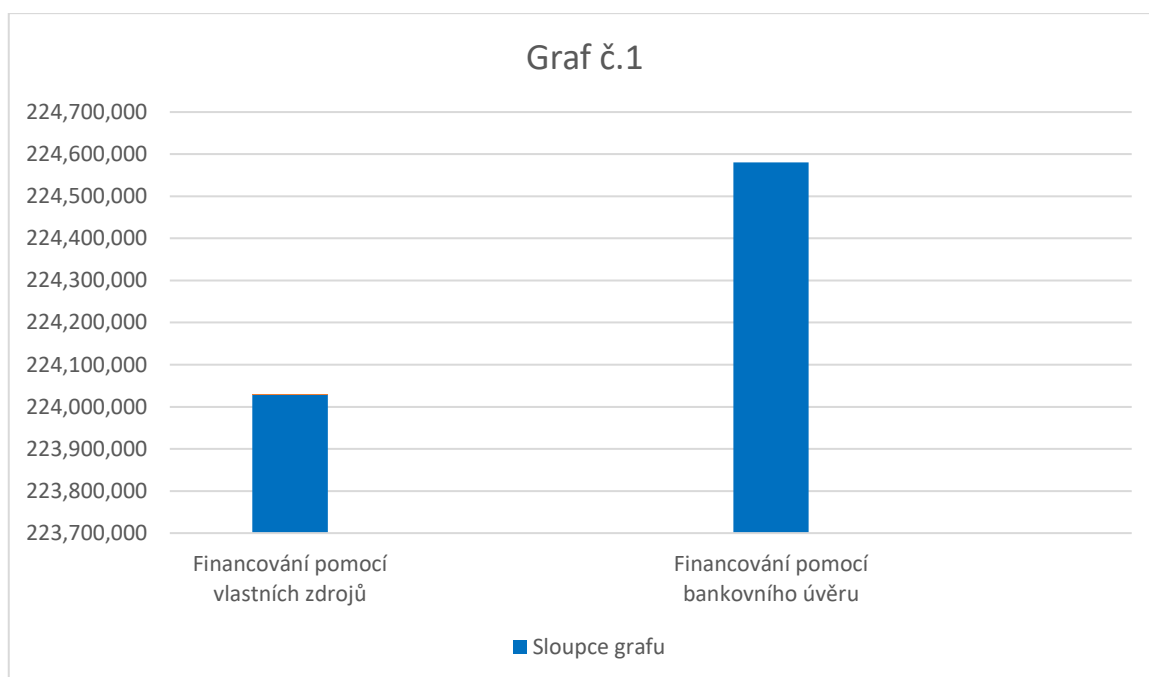
Po propočítání obou variant, jakými lze financovat projekt nákupu strojního vybavení při použití metody NPV lépe vychází financování za využití bankovního úvěru. Nižší v tabulkách č. 13 a grafu č. 1 je vidět porovnání výsledků obou variant. V tabulce č. 13 nalezneme číselné výsledky při použití metody NPV, v grafu č.1 pak názorně ukázaný rozdíl při financování. I přesto, že vychází lépe varianta financování pomocí bankovního úvěru, je to pouze o 551 063Kč, což v tomto objemu udělá jen mizivý rozdíl.

Tabulka č.13

Financování	NPV v Kč	Rozdíl výhodnosti	Rozdíl výhodnosti
Vlastní zdroje	224 029 485	0	0
Bankovní úvěr	224 580 548	+551 063	+ 0,25%

Tabulka č.13 zobrazující finální výsledky výpočtu NPV

Graf č.1

Ilustrativní výsledky výpočtu NPV, zdroj z dat vlastní analýzy, vlastní zpracování

Vyšší NPV má varianta financování pomocí cizích zdrojů, konkrétně prostřednictvím bankovního úvěru, avšak v takovém objemu peněžních prostředků tvoří rozdíl v NPV obou variant pouze 0,25%, což je opravdu velmi málo na to, abychom díky tomu jednoznačně zvolili variantu financování pomocí bankovního úvěru jako výhodnější. Při zvolení tohoto financování je nutno brát v úvahu frekvenci splácení, dobu splatnosti úvěru a výši úrokové sazby a bankovní poplatky, které rozdílnou částku ještě sníží. Dalším důležitou věcí je i nutnost v budoucnu počítat s možnou zadlužeností firmy a tedy přihlídnout také k okolnosti, jestli firma je a bude i v dalších deseti letech schopná své závazky vůči bance plnit a řádně splácet. Tuto věc posoudí samotná banka před schválením úvěru během úvěrového procesu, to znamená, že není předem jisté, jestli firma

úvěr opravdu dostane. Varianta financování pomocí vlastního kapitálu znamená pro firmu velkou část svých prostředků investovat do strojního vybavení a tím pádem o ně na rozdíl od varianty při využití úvěru přijde najednou. Je dobré zvážit obě možnosti a jejich výhody a nevýhody. Finální rozhodnutí by mělo být ponechané na vyšším managementu firmy, její mateřské společnosti, a to na základě podkladů ekonomického oddělení.

Závěr

Hlavním cílem mé práce bylo za pomoci metody analýzy provést výpočet, porovnání a následně vyhodnotit, zdali se firmě více vyplatí nákup dlouho-dobého majetku pomocí bankovního úvěru nebo za pomoci vlastního kapitálu. Vedlejším cílem mé práce pak bylo poskytnout souhrnné informace z oblasti bankovních úvěrů, funkcí podniků a možnosti jejich financování. Jsem názoru, že se mi oba cíle práce podařilo naplnit a v následujících odstavcích vysvětlím proč.

Má práce je rozdělena na dvě pomyslné části, kdy v první části došlo k teoretickému vymezení pojmů a definic, v praktické části se již práce věnovala finanční analýze a konkrétním výpočtům. V té první části jsem se věnoval naplnění vedlejšího cíle mé práce, čímž jak jsem již zmínil bylo poskytnout souhrnné informace z oblasti bankovních úvěrů, funkcí podniků a možnosti jejich financování. Pro naplnění tohoto cíle jsem důkladně popsal funkci, rozdělení a velikosti podniků v České republice. Dále jsem ukázal možnosti financování podniků a jejich majetku. Následovala definice a vysvětlení problematiky bankovních úvěrů, s tím i popsání jejich konkrétních druhů, protože právě financování pomocí bankovního úvěru je nedílnou součástí i v praktické části mé práce. Popsán byl také proces podnikání a jaké jsou možnosti podnikání v České republice. V závěru teoretické části byly představeny konkrétní metody a vysvětlené vzorce pro následné výpočty prováděné v praktické části práce. Většina z nich pochází z anglických pojmů, takže jejich funkce a význam jsem následně přeložil pro lepší porozumění.

Jak jsme již výše zmínil, hlavním cílem mé práce bylo za pomoci metody analýzy provést výpočet, porovnání a následně vyhodnotit, zdali se firmě více vyplatí nákup dlouho-dobého majetku pomocí bankovního úvěru nebo za pomoci vlastního kapitálu. K tomu, abych mohl hlavní cíl splnit jsem využil praktickou část, kde jsem se zaměřil především na využití reálných dat z finanční analýzy firmy KE Ostrov Elektrik s.r.o. a připravil si z nich základ pro následující výpočty. Po výpočtu NPV pro obě varianty financování jsem je podrobil vzájemnému srovnání, abych z nich mohl zjistit jaký způsob je pro firmu vhodnější.

Projektem, který byl použit pro demonstrování jednotlivých možností financování bylo zakoupení robotického strojního vybavení v hodnotě 98,361,000Kč za účelem zvýšení automatizace funkce podniku a nárůstu jeho produkce pro firmu KE Ostrov-Elektrik s.r.o. V práci jsem počítal s reálnou finanční analýzou firmy, kterou jsem osobně zpracoval, avšak údaje z této analýzy, jak o firmě, tak o jejím provozu byly následně upravené, aby nedošlo k žádným nepřijemnostem v případě zveřejnění práce. Stejně tak i propočet jednotlivých splátek úvěru a roční úrok byl nastaven pouze jako simulace pouze s využitím aktuálních sazeb banky.

První možnost financování nákupu dlouhodobého majetku je bankovní úvěr. Pro podnik je tento způsob výhodný z hlediska snížení základu daně o úroky a také zvýšení rentability vlastního kapitálu, který v tomto způsobu financování nebude nutné využít. Zápornou stránkou financování pomocí bankovního úvěru je navýšení zadluženosti podniku. Bankovní úvěr je veden v cizích zdrojích podniku a tím tedy dochází k jeho zadlužení.

Druhou možností je využít pro financování nákupu strojů svůj vlastní kapitál. Při financování vlastním kapitálem nedochází k zadlužení firmy a zároveň není potřeba využívat cizí zdroje. Nevýhodou financování vlastním kapitálem je, že váže prostředky, které pak nelze využít na jiné, případně i výnosnější investice. Z výsledků praktické části vychází lépe varianta financování pomocí bankovního úvěru. Rozdíl v NPV je ale opravdu malý, jde o 0,25% a tudíž nelze jednoznačně určit, jestli by se firmě tento druh financování v praxi vyplatil více. Obecně platí, že v průmyslovém odvětví firmy využívají cizí zdroje méně než například společnosti zabývající se obchodní činností. Je to dané tím, že společnosti v průmyslovém odvětví mají více investičního majetku. Přesto mi přišlo zajímavé propočítat a porovnat obě varianty a jak se nakonec ukázalo, varianta s využitím cizích zdrojů by pro firmu mohla být funkční a s malým náskokem i výhodná, čímž se naplnil i hlavní cíl mé práce.

Na závěr lze dodat, že bankovní úvěr se v dnešní době využívá na denním pořádku a stejně tak různé firmy pravidelně obměňují svůj dlouhodobý majetek a řeší možnosti jeho financování. Doufám tedy, že i má práce může některým z firem pomoci ke zorientování se v problematice bankovních úvěrů a pomůže s nalezením optimálního způsobu financování.

Seznam použité literatury

1. KOLEKTIV AUTORŮ. *Bankovníctví*. 6. vyd. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2006. 280 s. ISBN 978-80-7265-099-6.
2. KAŠPAROVSKÁ, Vlasta. *Banky a komerční obchody*. Vyd. 1. Kravaře: Marreal servis, 2010. 172 s. ISBN 978-80-254-6779-4.
3. RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2010. 139 s. Finanční řízení. Finance. ISBN 978-80-247-3308-1.
4. PETŘÍK, Tomáš. *Ekonomické a finanční řízení firmy: manažerské účetnictví v praxi*. 2., výrazně rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. 735 s. ISBN 978-80-247-3024-0.
5. FREIBERG, František a ZRALÝ, Martin. *Ekonomika podniku*. Vyd. 2., přeprac. V Praze: České vysoké učení technické, 2008. 126 s. ISBN 978-80-01-04144-4.
6. REŽŇÁKOVÁ, Mária. *Efektivní financování rozvoje podnikání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 142 s. Finance. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-1835-4.
7. LEINWEBER, Václav, Ondřej DEDEK a Jana KOTĚŠOVCOVÁ. *Operativní a strategické podnikové finance: kde a jak se v podniku generují peníze*. Praha: VOX, 2014. ISBN 978-80-87480-21-2.
8. KANTNEROVÁ, Liběna. *Základy bankovníctví: teorie a praxe*. V Praze: C.H. Beck, 2016. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-595-4.
9. TEPLÝ, Petr. *Navigátor bezpečného úvěru*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2287-3.
10. PAVELKA, František, Dagmar BARDOVÁ a Radka OPLTOVÁ. *Úvěrové obchody*. 2. vyd. [Praha]: Bankovní institut vysoká škola, 2008. ISBN 978-80-7265-140-5.
11. JUNGER, Josef, *Podnikání a podnik*. Ostrava- Vysoká škola podnikání, 2004, ISBN 80-86764-07-9

Seznam dalších použitých zdrojů

Elektronické zdroje, databáze, monografie a odkazy:

Evropské komise, *Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků*, Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019, ISBN 978-92-79-69931-3

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *Finanční analýza podnikové sféry za rok 2014*[online].

[https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/cista-soucasna-hodnota#:~:text=%C4%8Cist%C3%A1%20sou%C4%8Dasn%C3%A1%20hodnota%20\(zkr%C3%A1cen%C4%9B%20%C4%8CSH,ve%20zvolen%C3%A9%20dob%C4%9B%20%C5%BEivotnosti%20p%C5%99inese.](https://www.moneta.cz/slovník-pojmu/detail/cista-soucasna-hodnota#:~:text=%C4%8Cist%C3%A1%20sou%C4%8Dasn%C3%A1%20hodnota%20(zkr%C3%A1cen%C4%9B%20%C4%8CSH,ve%20zvolen%C3%A9%20dob%C4%9B%20%C5%BEivotnosti%20p%C5%99inese.)

https://www.kb.cz/cs/?utm_id=43864&utm_medium=cpc&utm_source=google&utm_campaign=brand~kb_obcane_brand_klienti&utm_content=search&utm_term=komerční banka exact&tgt=S1-750661585-40223208915-325988195913

www.peníze.cz

www.cnb.cz

www.mfcr.cz

Zákony:

Zákon č.262/2006, zákoník práce, 21.4.2006, Sbírka zákonů České republiky,

Zákon č.455/1991 Sb., Zákon o živnostenském podnikání, 1.1.1992, Sbírka zákonů České republiky

Předpis č.191/1950, Zákon směnečný a šekový, znění od 1.1.2014, Sbírka zákonů České republiky

Seznam tabulek

Tabulka č.1: *Zobrazující změnu aktiv, tržeb a čistých obrátů za období v Kč*

Tabulka č.2: *Zobrazující změnu aktiv, tržeb a čistých obrátů za období v %*

Tabulka č.3: *Zobrazující využití cizích zdrojů za jednotlivá období*

Tabulka č.4: *Procentuální změna tržeb brána meziročně*

Tabulka č.5: *Zobrazení výpočtu daňových odpisů v Kč*

Tabulka č.6: *Zobrazující výpočet změny NMC, všechny výsledky jsou v Kč.*

Tabulka č.7: *Výpočet diskontního faktoru.*

Tabulka č.8: *Výpočet NPV pro variantu financování VI. kapitálem*

Tabulka č.9: *Výpočet NPV pro variantu financování VI. kapitálem*

Tabulka č.10: *Zobrazující součty splátek úvěru a úroků*

Tabulka č.11: *Výpočet NPV pro variantu financování bankovním úvěrem*

Tabulka č.12: *Výpočet NPV pro variantu financování bankovním úvěrem*

Tabulka č.13: *Zobrazující finální výsledky výpočtu NPV*

Seznam grafů

Graf č.1: *Zobrazující ilustrativně výsledky výpočtu NPV*

